ECHO
ZACHODNIOPOMORSKIEJ WSI

Nr 02/2020

Międzynarodowe Targi Grüne Woche 6
Platforma żywnościowa 12
XVII Ogólnokrajowy Konkurs Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 15

Zachodniopomorska Izba Rolnicza

Prezes Izby: Andrzej Karbowy
Wiceprezes Izby: Jerzy Mariak
Członkowie Zarządu: Mirosław Ignaszak, Kazimierz Kuligowski, Anna Rydzkowska
Zajmujemy się w szczególności:

- bezpłatnym doradztwem prawnym;
- działalnością szkoleniową;
- zbieraniem opinii, wniosków, analiz i informacji gospodarczych;
- działaniem na rzecz tworzenia rynku rolnego;
- pomocą w powoływaniu zrzeszeń i stowarzyszeń producentów rolnych;
- doradztwem w zakresie produkcji rolniczej;
- współpracą z jednostkami doradztwa rolniczego;
- działaniem na rzecz rozwoju infrastruktury rolnictwa i wsi;
- doradztwem w zakresie poprawy jakości produktów rolniczych;
- promowaniem produktów rolniczych i ich eksportu;
- działaniem na rzecz ochrony środowiska i wiejskiego dziedzictwa kulturowego.

Echo Zachodniopomorskiej Wsi: pismo Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Adres redakcji:
ul. Chmielewskiego 22A/9, 70-028 Szczecin
tel. 91 484 40 72
e-mail: izba@zir.pl
www.zir.p

ul. Słowiańska 5, 75-846 Koszalin
tel. 94 346 05 14
e-mail: koszalin@zir.pl
www.zir.pl

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Szanowni Państwo!

Niezwykły przebieg zimy oraz wszelkie prognozy każą niestety nam – rolnikom oczekiwać w tym roku nowych problemów z dostępnością wody, przebiegiem wegetacji roślin i wielkością plonów.

Zarząd i Członkowie Rad Powiatowych nie mają wątpliwości, że już teraz konieczne jest zaktualizowanie i poprawa przepisów – musimy mieć pewność co do zasad pracy komisji klęskowych i przejrzystości procedur w przypadku wystąpienia anomalii pogodowych.

Problem, dla którego jesteśmy zdeterminowani znaleźć rozwiązanie, to poprawa systemu monitoringu suszy rolniczej, prowadzonego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Chcemy doprowadzić do stanu, w którym obserwacje na naszych polach i dane Instytutu nie będą się różniły.

Andrzej Karbowy – Prezes Zarządu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Spis treści

» Posiedzenia Zarządu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej 4

» Spotkanie Zarządu ZIR z przedstawicielami Związku 4

» III Gala Rolników Powiatu Wałeckiego 5

» Międzynarodowe Targi Grüne Woche 6

» IV Centralne Targi Rolnicze w Nadarzynie 6

» Posiedzenia Rad Powiatowych ZIR 7

» Informacje Krajowej Rady Izb Rolniczych 10

» Informacje Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi 12

» Informacje Agencji Restrukturyzacji I Modernizacji Rolnictwa 13

» Informacja Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego 14

» XVIII Ogólnokrajowy Konkurs Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 15

» Kulinarne skarby Pomorza Zachodniego 16

POSIEDZENIA ZARZĄDU ZACHODNIOPOMORSKIEJ IZBY ROLNICZEJ

Posiedzenie Zarządu ZIR poszerzone o Przewodniczących RP w dniu 4 lutego 2020 r.

Dnia 4 lutego br. odbyło się posiedzenie Zarządu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej poszerzone o udział Przewodniczących Rad Powiatowych ZIR VI kadencji, którego uczestnikami poza p. Stanisławem Balińskim – delegatem do KRIR i mecenasem Piotrem Kopcewiczem również byli: p. Barbara Wójcik – Dyrektor Wydziału Infrastruktury, Rolnictwa i Rozwoju Regionalnego Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, dr n. wet. Maciej Prost – Zachodniopomorski Wojewódzki Lekarz Weterynarii, p. Damian Pizoń – Łowczy Okręgowy PZŁ w Szczecinie, p. Hubert Klimczak – instruktor w Zarządzie Okręgowym PZŁ w Gorzowie Wielkopolskim, p. Janusz Rynkiewicz – Łowczy Okręgowy PZŁ w Koszalinie, p. Sławomir Jaroszewicz – Łowczy Okręgowy PZŁ w Pile, p. Dariusz Caban – instruktor w Zarządzie Okręgowym PZŁ w Słupsku, p. Bartłomiej Wróblewski – Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie oraz p. Magdalena Kantosz – PZDR Kamień Pomorski.

Spotkanie od przywitania jego uczestników rozpoczął Prezes p. Andrzej Karbowy, po czym oddał głos p. B. Wójcik, która poinformowała o tym, iż forma organizacji procesu szacowania wymaga diametralnej zmiany – do tego przygotowuje się Ministerstwo Rolnictwa. Najistotniejszą zmianą będzie uczestnictwo w komisji wojewódzkiej instytucji jakimi są: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa jako szczebel najważniejszy, a także pomoc administracji samorządowej w działaniach związanych z szacowaniem szkód. Kolejno głos zabrał lek. wet. p. M. Prost, zapoznał uczestników z przypadkiem wystąpienia ptasiej grypy na terenie powiatu myśliborskiego, zobrazował jak wyglądał proces utylizacji indyków z fermy, gdzie wykryto ptasią grypę oraz przedstawił najważniejsze procesy bioasekuracji. Następnie przybliżył obecnym niedawno podpisaną przez Prezydenta RP specustawę, która ma pozwolić na lepsze zwalczanie chorób zakaźnych wśród zwierząt, w tym wirusa ASF. Wprowadzone zmiany są konieczne ze względu na potrzebę podjęcia przez zaangażowane podmioty dodatkowych działań zmierzających do usprawnienia procesu redukcji populacji dzika na terytorium Polski, z uwagi na kluczową rolę tych zwierząt jako rezerwuaru ASF. Ważną zmianą jest również możliwość przeprowadzenia odstrzału sanitarnego zwierząt przez doraźne zgrupowanie zadaniowe sformowane z żołnierzy lub policjantów, funkcjonariuszy Straży Granicznej lub funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej oraz konieczność przestrzegania zasad bioasekuracji przez myśliwych. Następnie głos zabrali przedstawiciele Zarządów Okręgowych PZŁ informując o ilości pozyskiwania dzików na terenie województwa zachodniopomorskiego w ostatnim czasie, gdzie poza planami łowieckimi należy dokonać odstrzału w I kwartale ok. 26 000 sztuk dzika. Jednocześnie podjęto decyzję, iż od tego roku plany łowieckie będą podpisywane przez Przewodniczących Rad Powiatowych, a nie jak to było wcześniej przez Zarząd ZIR. W następnej kolejności poruszony został temat związany z wpisem do rejestru BDO, czyli Baza Danych Odpadowych. Jest to specjalny rejestr gromadzący podmioty wprowadzające do obrotu produkty, produkty w opakowaniach oraz gospodarujące odpadami. Obowiązkowi rejestracji podlegają wszystkie podmioty wymienione w art. 50 ust. 1 oraz art. 51 ust. 1 ustawy o odpadach. Co istotne, w art. 50 ustawy o odpadach wymieniony zostały rodzaje działalności, które podlegają wpisowi do rejestru BDO na wniosek. Należy pamiętać, iż opłacie rejestrowej i rocznej podlegają wyłącznie przedsiębiorcy. Na zakończenie, Przewodniczący Rad Powiatowych zawnioskowali o systematyczną, cykliczną organizację spotkań z Zarządem ZIR.

Spotkanie Zarządu ZIR z przedstawicielami Związku Rolników Uecker-Randow e.V. w dniu 11 lutego br.

Zarząd Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej w Szczecinie 11 lutego 2020 r. spotkał się z przedstawicielami Związku Rolników Uecker-Randow e.V.

W pierwszej części spotkania rozmawiano o obecnej sytuacji rolnictwa w naszych krajach, poruszając aspekt napływu produktów spoza wspólnoty UE, również w kontekście ich jakości. Kolejną kwestią była sytuacja związana z występowaniem wirusa ASF. Strona niemiecka potwierdziła, że sytuacja jest niepokojąca, jednakże populacja dzików została na tę chwilę mocno zredukowana na terenie Niemiec. Zarząd ZIR obszernie przedstawił jak wygląda walka z ASF w Polsce. Poruszono również ogólny problem szkód wyrządzanych przez zwierzynę łowną ale także chronioną. Dużo uwagi poświecono zwiększającej się populacji wilka na naszych terenach. Ponadto poruszono kwestię innych terminów stosowania nawozów azotowych w naszych krajach. Wiele uwagi poświecono tematyce zmieniających się warunków pogodowych

w ostatnich latach m.in. występowaniu suszy, a co za tym idzie dyskutowano o różnicach w systemie ubezpieczeń i monitoringu suszy. Mając na względzie zmieniającą się sytuację pogodową rozmawiano także o melioracjach. Kolejno poruszono sprawę systemu dopłat do materiału siewnego. W Niemczech nie ma dopłat do materiału siewnego. Jest natomiast odpowiednik naszej Agencji Nasiennej, która działa podobnie. Rozmowa o sprzedaży produktów z gospodarstwa. U naszych zachodnich sąsiadów także, nie ma lokalnych małych ubojni, a te które istnieją maja bardzo dużo zleceń. Szeroko omówiono problem, który dotyka rolników w Polsce jak i w Niemczech, mianowicie, przybywa dokumentów i instytucji kontrolnych w rolnictwie. Ponadto, powstają coraz to nowe organizacje i inicjatywy koncentrujące się głównie na oprotestowaniu inwestycji powstających na wsiach tj. np. budowa wiatraków, budowa cielętnika itd. Zgodnie stwierdzono, że tereny wiejskie powinny mieć swój priorytetowy status działalności rolniczej, który winien być respektowany. Na koniec dyskusji omówiono przygotowania do Polsko-Niemieckiego Dnia Rolnika. Proponowane tematy to: nowe wyzwania w produkcji rolniczej w kontekście zmniejszenie stosowania środków ochrony roślin. Szkody spowodowane przez zwierzynę łowną i zwierzęta chronione, problem biurokracji i kontroli, zmiana profilu produkcji, co jest związane z ociepleniem klimatu, ochrona działalności rolniczej na terenach wiejskich. Temat brexitu i jego konsekwencji również jest istotny, reforma ta nie może odbyć się kosztem rolnictwa. Środki na rolnictwo muszą być zabezpieczone. Polscy rolnicy oczekują ciągłego wzrostu dopłat. Strona niemiecka chciałaby skupić się na temacie jak utrzymać produkcję rolniczą w ciągle zmieniających się warunkach, na które składają się nowe wymagania np. zmniejszenie nawożenia a także zmiany klimatyczne – przyszłość i nowe kierunki rolnictwa. Perspektywa polityki rolnej naszych krajów w nadchodzących latach. Zapotrzebowanie na żywność w dalszej perspektywie.
Na tym spotkanie zakończono.

Posiedzenie Zarządu ZIR w dniu 20 lutego br. r.

W dniu 20 lutego br. odbyło się posiedzenie członków Zarządu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej, którego uczestnikiem był również p. Stanisław Baliński – delegat do KRIR.
Posiedzenie rozpoczął Prezes p. Andrzej Karbowy przedstawiając obecnym relację ze spotkania instytucji okołorolniczych w Zachodniopomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, gdzie tematem wiodącym był temat komisji szacujących klęskę suszy. Prezes przedstawił obecnym skład Rady Społecznej ZODR, która została powołana w 2016 r. na 5-letnią kadencję, po czym rozgorzała dyskusja na temat „domknięcia" spraw związanych z suszą, która miała miejsce na terenie województwa zachodniopomorskiego w roku 2019. Zdaniem członków Zarządu najważniejszą kwestią jest uzyskanie jednoznacznej interpretacji przepisów od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz ich przestrzeganie. Prezes Karbowy uzyskując informację od dyrektora ZODR przekazał obecnym, iż w ciągu 2 lat na terenie województwa zachodniopomorskiego ma zostać wdrożony program teledetekcji, czyli pomiary satelitarne. Kolejną przedyskutowaną sprawą było zawiadomienie o naborze na członków Rady Społecznej działającej przy Oddziale Terenowym Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Szczecinie i Koszalinie – Nabór prowadzony jest zgodnie z Zarządzeniem nr 21/2018/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 5 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Rad Społecznych działających przy oddziałach terenowych KOWR zmienionego Zarządzeniem nr 35/2018/Z z dnia 5 marca 2018 r. i Zarządzeniem nr 43/2018/Z z dnia 12 marca 2018 r. Termin składania wniosków na członków Rady Społecznej upływa 28 lutego br.
W następnej kolejności Zarząd zajął się omówieniem organizacji:

- Walnego Zgromadzenia ZIR
- Forum ZIR
- Wyjazdu na konferencję do Jasionki – 20–21.03.2020 r.
- Polsko-Niemieckiego Dnia Rolnika

Na zakończenie członkowie Zarządu przeanalizowali bieżącą korespondencję.

III Gala Rolników Powiatu Wałeckiego

W dniu 24 stycznia w Człopie odbyła się III Gala Rolników Powiatu Wałeckiego zorganizowana przez Radę Powiatową ZIR w Wałczu . To ważne przedsięwzięcie wpisało się już na stałe w ważne wydarzenia Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej i niemalże stało się tradycją.
Gala w tak pięknym wydaniu cieszy się ogromnym zainteresowaniem, o czym świadczy obecność na niej ok. 160 rolników. Najlepsi producenci rolni z całego Powiatu, samorządowcy i przedstawiciele instytucji współpracujących z rolnikami dzięki inicjatywie Rady Powiatowej Wałcz Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej i ogromnemu wsparciu współorganizatora Burmistrza Miasta i Gminy Człopa oraz sponsorów: Firmy Bednar, Corteva, PZZ Wałcz, SKR Strzelce Krajeńskie, BNP Paribas o/Wałcz i Firmy HAWA oraz Agro-Młyn Białośliwie mogli bawić się do białego rana. Jedną z atrakcji wieczoru był konkurs sponsorowany przez Fitness

Club Puls. W trakcie Gali przeprowadzono zbiórkę dla Gabrysia – chorego chłopca z Wałcza. Uzyskana kwota ze zbiórki to 5790 zł. W imieniu organizatora gali Pana Mirosława Ignaszaka, członka Zarządu ZIR, a zarazem przewodniczącego rady powiatowej ZIR w Wałczu dziękujemy za okazane serce. Wszystkim uczestnikom gali, sponsorom i współorganizatorom bardzo dziękujemy za tak wspaniały wieczór.

Międzynarodowe Targi Grüne Woche

W dniach 17–26 stycznia 2020 r. w Berlinie odbyły się Międzynarodowe Targi Gospodarki Żywnościowej, Rolnictwa i Ogrodnictwa – Grüne Woche. To cykliczna impreza targowa organizowana od 1926 r. Są to największe światowe targi żywności rolnictwa i ogrodnictwa, promujące zwłaszcza specjalności regionalne, artykuły ekologiczne oraz luksusowe. W ofercie targów także nowoczesne usługi świadczone przez rolników (np. wypoczynek i zakupy na wsi) oraz informacje na temat energii odnawialnych. Cieszy się dużym zainteresowaniem polskich wystawców i zwiedzających z Polski. W 2020 r. partnerem targów była Chorwacja.
Podsumowując w tym roku:
- uczestniczyło w nich 1800 wystawców z 72 krajów,
- targi łącznie odwiedziło 400 000 zwiedzających,
- odbyło się ponad 300 wydarzeń towarzyszących.

Zachodniopomorska Izba Rolnicza zorganizowała wyjazd dla grupy 65 rolników.

IV Centralne Targi Rolnicze w Nadarzynie

W dniach 31 stycznia–2 lutego br. odbyły się IV Centralne Targi Rolnicze w Nadarzynie, w którym uczestniczyli przedstawiciele Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.
To wydarzenie stanowi połączenie imprezy biznesowej i kontraktacyjnej z prezentacją dorobku kulturowego i gospodarczego polskiej wsi. CTR cieszą się coraz większym zainteresowaniem zwiedzających z całej Polski. Podczas tragów, w piątek miała także miejsce Gala Centralnych Targów Rolniczych połączona z wręczaniem Złotych Żurawi Rolnictwa oraz tytułu „Rolniczka motorem innowacji w Polsce", gdzie laureatka z województwa zachodniopomorskiego Krystyna Hapka zajęła III miejsce. Targi są przeglądem rynku maszyn i urządzeń rolniczych oraz prezentacją najnowszych rozwiązań. W ramach targów odbyły się liczne degustacje produktów pochodzących z polski i nie tylko. Targi były miejscem spotkań polskich producentów z szeroko rozumianej branży rolno-spożywczej z krajowymi i zagranicznymi partnerami.
Wystawa podzielona była na salony:
- Salon techniki rolniczej
- Salon środków do produkcji rolnej
- Salon usług specjalistycznych
- Salon narzędzi i części zamiennych
- Salon Start-Up
- Salon Techniki Leśnej.

W ramach targów trwały:
- Premiery maszyn
- Pokazy najnowszych rozwiązań technologicznych
- Prezentacje produktowe
- Konferencje i panele dyskusyjne
- Spotkania biznesowe
- Jedyny w Polsce festiwal Youtuberów branży rolniczej – AGROCON
- Zawody „Strongman Agro"

Posiedzenie Komisji Budżetowej ZIR

Dnia 5 lutego 2020 r. w biurze Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej odbyło się posiedzenie Komisji Budżetowej, w którym również uczestniczył Prezes Andrzej Karbowy.
Posiedzenie Komisji od powitania obecnych rozpoczęła Danuta Lebioda – z-ca Dyrektora Biura ZIR, która pokrótce omówiła regulamin komisji, przede wszystkim informując obecnych o zasadach wyboru przewodniczącego. Następnie zajęto się ukonstytuowaniem Komisji Budżetowej.
Zgłoszono kandydatury na Przewodniczącego Komisji:
1. Marek Szczepankiewicz – wyraził zgodę
2. Jerzy Kopaszewski – wyraził zgodę

W wyniku jawnego głosowania przewodniczącym został wybrany pan Jerzy Kopaszewski, który za swojego zastępcę uznał pana Marka Szczepankiewicza. Po zakończonym głosowaniu nowo wybrany przewodniczący komisji podziękował obecnym za wybór jego osoby, na następnym

spotkaniu komisja ustali swój plan pracy na najbliższą kadencję.

Posiedzenie Komisji do spraw Rodzin z Obszarów Wiejskich

Dnia 5 lutego 2020 r. w biurze Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej odbyło się posiedzenie Komisji do spraw Rodzin z Obszarów Wiejskich, która została powołana na II Walnym Zgromadzeniu ZIR VI kadencji, w którym również brał udział Prezes Andrzej Karbowy.
Posiedzenie Komisji od powitania obecnych rozpoczął Prezes ZIR, po czym głos zabrała Danuta Lebioda – z-ca Dyrektora Biura ZIR, która pokrótce omówiła regulamin komisji, przede wszystkim informując obecnych o zasadach wyboru przewodniczącego. Następnie zajęto się ukonstytuowaniem Komisji do spraw Rodzin z Obszarów Wiejskich. Zgłoszono kandydatury na Przewodniczącego Komisji:
3. Beata Klepuszewska – nie wyraziła zgody
4. Wanda Wilk – wyraziła zgodę

W wyniku jawnego głosowania przewodniczącą została wybrana pani Wanda Wilk.
Zgłoszono kandydatury na zastępcę Komisji:
1.Beata Klepuszewska – wyraziła zgodę
2. Piotr Kamiński – nie wyraził zgody.

W wyniku jawnego głosowania zastępcą została wybrana pani Beata Klepuszewska.
Głos został oddany przewodniczącej, która podziękowała za wybór jej osoby i za obdarzenie zaufaniem.
Komisja pod przewodnictwem nowej przewodniczącej złożyła 2 wnioski.
1. O rozszerzenie Komisji ds. Rodzin z Obszarów Wiejskich o panią Władysławę Gruszczyńską oraz
2. O nie rozszerzanie Komisji na tym etapie.

W wyniku jawnego głosowania na wniosek nr 1 zagłosowały 3 osoby, 1 głos przeciw,

1 głos wstrzymujący, czyli wniosek o rozszerzenie Komisji powinien zostać przedstawiony na najbliższym posiedzeniu Walnego Zgromadzenia. Po przeprowadzeniu dyskusji Komisja zaproponowała tematykę, którą powinna się zająć do końca kadencji (np. edukacja kobiet – cytologia, emerytura a utrata ziemi, stypendia dla dzieci, problem szkół rolniczych). Zapowiedziano, iż na następnym spotkaniu nastąpi przyjęcie planu pracy Komisji ds. Rodzin z Obszarów Wiejskich.

Posiedzenie Komisji Rewizyjnej

Dnia 25 lutego 2020r. w biurze Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej odbyło się posiedzenie Komisji Rewizyjnej, która została powołana na II Walnym Zgromadzeniu ZIR VI kadencji. W posiedzeniu uczestniczyła p. Danuta Lebioda – z-ca dyrektora biura ZIR, oraz na zaproszenie członków Komisji Prezes p. Andrzej Karbowy i Wiceprezes p. Jerzy Mariak.

Posiedzenie Komisji od powitania obecnych rozpoczął Przewodniczący p. Bogdan Macewicz, po czym przedstawił i poddał pod głosowanie porządek obrad, który jednogłośnie został przyjęty. Na początku p. Danuta Lebioda – z-ca dyrektora biura zajęła się omówieniem Uchwał Walnego Zgromadzenia, następnie komisja rozpoczęła dyskusję na temat stanu realizacji wniosków członków WZ z II posiedzenia VI kadencji, które odbyło się 12 grudnia 2019 roku. Ponowiono wnioski związane z umowami kontraktacyjnymi i z kategoryzacją gleby. Zawnioskowano również o organizację wspólnego szkolenia wszystkich członków Rad Powiatowych oraz instytucji wchodzących w skład komisji szacujących klęski w celu usprawnienia organizacji pracy. W dalszej części posiedzenia komisja rewizyjna zapoznała się z Uchwałami Zarządu, które w głównej mierze dotyczyły struktury organizacyjnej. Kwestie związane z budżetem ze względu na nieobecność

księgowej zostały skierowane do omówienia na kolejnym posiedzeniu komisji rewizyjnej, która odbędzie się przed kolejnym Walnym Zgromadzeniem.

Na tym posiedzenie zakończono.

POSIEDZENIA RAD POWIATOWYCH ZIR

POSIEDZENIE RP DRAWSKO POMORSKIE Z DNIA 28 STYCZNIA 2020 R.

28 stycznia 2020 r. w Złocieńcu, z inicjatywy Rady Powiatowej Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej, Rady Powiatu Drawskiego oraz Starosty Drawskiego, zorganizowano konferencję poświęconą zmianom w rolnictwie w 2020 r. Szczegółowe tematy to min.: Rola Izb Rolniczych, ASF, ptasia grypa, informacje dotyczące pomocy suszowej, dopłat do mat. siewnego, naboru wniosków na rok 2020, obrót ziemią w powiecie drawskim. W konferencji udział wzięli m.in. Starosta Drawski Stanisław Cybula, Wicestarosta Drawski Mariusz Nagórski, Prezes Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej Andrzej Karbowy, Przewodniczący Rady Powiatowej Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej Powiatu Drawskiego Stanisław Baliński, Dyrektor Wydziału Infrastruktury i Rolnictwa w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim Barbara Wójcik, Dyrektor Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Szczecinie Emilia Niemyt z pracownikami, Zastępca Dyrektora Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Oddział terenowy w Koszalinie Michał Mętlewicz z pracownikami, Kierownik Biura Terenowego ARiMR w Złocieńcu Joanna Chojnacka, Powiatowy Lekarz Weterynarii Tadeusz Klima oraz zaproszeni goście.

Spotkanie pozwoliło wysłuchać i udzielić odpowiedzi rolnikom z terenu powiatu drawskiego przez odpowiednie instytucje w zakresie zgłaszanych problemów. Konferencję rozpoczął Prezes Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej Andrzej Karbowy przedstawiając rolę Izb Rolniczych oraz propozycje zwiększenia kompetencji. Dominującym tematem konferencji była susza jaka miała miejsce na terenie powiatu drawskiego oraz przyznawanie pomocy z tytułu strat w uprawach spowodowanych suszą. W dalszej części spotkania omówiono kwestie związane z obrotem ziemią oraz problem Afrykańskiego Pomoru Świn (ASF) i ptasiej grypy. Konferencja spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem rolników, co pokazuje jak ważne jest organizowanie takich spotkań. Pojawiły się wnioski, na które należy jak najszybciej zareagować.

- Obecnie w Urzędzie Marszałkowskim trwają prace nad podziałem Obwodów Łowieckich dostosowujących do granic administracyjnych województwa. W przypadku gdy nie istnieje obwód, kto odpowie za szkody łowieckie? - Wnioski o szacowanie strat należy składać do Urzędu Marszałkowskiego.
- Plany przestrzennego zagospodarowania nie mogą odbywać się bez opinii Izby Rolniczej. Nie może być tak aby rolnicy byli piętnowani za swoją pracę na wsi.
- Brak pomocy finansowej w programie scalanie gruntów dla rolników (jest dofinansowanie tylko dla samorządów a nie dla rolników – dlaczego?).
- Wprowadzanie nowej metody monitorowania min. suszy KOWR – jako instytucja pracuje na systemem teledetekcji - systemu informatycznego – ma on wspierać pracę monitoringu suszy.
- BDO – brak jasnych decyzji co do wprowadzenia rejestracji dla rolników
- Dlaczego rolnik nie może otrzymać pełnej emerytury, tylko musi się wyzbyć swojego warsztatu pracy jakim jest gospodarstwo?

POSIEDZENIE RP PYRZYCE Z DNIA 6 LUTEGO 2020 R.

6 lutego 2020 r. w Kozielicach odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej ZIR Powiatu Pyrzyckiego

Tematyka posiedzenia:

1) ARiMR- realizacja pomocy suszowej, dopłaty do materiału siewnego, harmonogram szkoleń, planowane działania na rok 2020.
2) KOWR – umarzanie czynszów dzierżawnych, rat, organizacja przetargów, rozdysponowanie gruntów.
3) Powiatowy Lekarz Weterynarii – problematyka rozprzestrzeniania się wirusów ASF i ptasiej grypy.
4) Sprawy różne.

Wójt Gminy Kozielice zabrał głos jako pierwszy. Stwierdził, że jest to gmina najmniejsza ale najbardziej prężna. Bardzo zależy mu na sytuacji rolników, ponieważ większość podatków pochodzi od nich a to z kolei pozwala na inwestycje dla ogółu: kanalizacja, wodociągi, renowacja terenów nad jeziorami.

Sytuacja społeczno-polityczna nie sprzyja mądremu gospodarowaniu, problemy z suszą, opóźnienia w płatnościach, problemy z melioracją, z rozprzestrzenianiem się ASF i ptasiej grypy. Nieznane są szczegóły organizacji przyszłych komisji suszowych, szkody łowieckie- również nieuregulowany problem- bardzo dużo tematów przed członkami Rady. Prezes Andrzej Karbowy poinformował o ostatnich działaniach Zarządu, w tym w zakresie problematyki suszy.

Rada Powiatowa poparła konieczność działań na rzecz pozostawienia sądu w Pyrzycach. Planowana likwidacja byłaby bardzo niekorzystna ze względu na brak połączenia ze Stargardem, gdzie byłby najbliższy sąd obsługujący mieszkańców głównie w sprawach karnych oraz ksiąg wieczystych. Potrzebne są uzgodnienia samorządowców, zwłaszcza z Panią burmistrz Pyrzyc celem dalszych działań.

POSIEDZENIE RP MYŚLIBÓRZ Z DNIA 7.02.2020 R.

7 lutego br. w sali Starostwa Powiatowego odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej ZIR Powiatu Myśliborskiego. Najważniejsze tematy, które przedyskutowano z udziałem zaproszonych gości.

1) ARiMR- realizacja pomocy suszowej i dopłat bezpośrednich, planowane działania na rok 2020.
2) Poprawa systemu monitoringu suszy- możliwość budowy nowych stacji pomiarowych.
3) Zagospodarowanie gruntów przez KOWR.
4) Powiatowy Lekarz Weterynarii – problematyka rozprzestrzeniania się wirusów ASF i ptasiej grypy.

W obradach uczestniczył Prezes ZIR Andrzej Karbowy, który zdał relację z prac Zarządu, w tym ustaleń odnośnie budowy i włączenia do systemu IUNG w Puławach nowych stacji pomiarowych. Potrzeba od 5 do 11 nowych stacji, koszt jednej ok. 50 tys. zł. Swój system punktów pomiarowych buduje też ZODR, pierwszy punkt jest Barzkowicach, w każdym powiecie ma stanąć 1 stacja. Porównanie wyników opadów z Barzkowic i pobliskiego Słodkowa (w jednym dniu 2,8 l - 1,4l) pokazuje, jak zmienna jest ilość wody nawet w obrębie niewielkiego areału. Przedstawicielka biura powiatowego ARiMR przekazała informacje na temat realizacji dopłat za 2019r. w tym pomocy suszowej. Oczekujemy na uchwalenie budżetu- wypłaty zostały przesunięte do 21 marca. Rolnicy wyrazili uznanie dla pracowników ZODR Barzkowice za pracę w komisjach suszowych i przygotowanie protokołów. Przedstawiciel SZ KOWR poinformował, że rozpatrzono 2/3 wniosków o umorzenie czynszu dzierżawnego, część wymagała uzupełnień. Przekazał też dane o planowanych przetargach w poszczególnych gminach i obrębach geodezyjnych. Do rozdysponowania będzie

180 ha. Goście z Powiatowego Inspektoratu Weterynarii omówili podstawowe zasady bioasekuracji odnośnie rozprzestrzeniania się ptasiej grypy i ASF.

Inspekcja cierpi na znaczący niedobór środków i kadr - na cały powiat ma tylko 4 pracowników. Dyrektor Banku Spółdzielczego w Barlinku oddział Myślibórz przedstawiła kwestie kredytów, w tym klęskowych. Przewodnicząca Rady Krystyna Balcerzak poprosiła zebranych, by przekazywali rolnikom najważniejsze informacje omawiane na posiedzeniach RP ZIR.

POSIEDZENIE RP GRYFINO Z DNIA 18 LUTEGO 2020 R.

W dniu 18 lutego br odbyło się posiedzenie RP ZIR GRYFINO w Urzędzie Miasta i Gminy w Gryfinie.

Obecni na spotkaniu goście:

Rafał Ścisłowski – kierownik Biura Powiatowego ARiMR w Baniach, Andrzej Baczyński – kierownik sekcji zamiejscowej KOWR w Pyrzycach, Ewa Wajda – przedstawiciel TUW.

Przewodniczący Rady Powiatowej Dariusz Ruszczycki, przywitał zaproszonych gości oraz obecnych członków RP oraz rozpoczął posiedzenie. Jako pierwszy zabrał głos kierownik ARiMR. Pan R. Ścisłowski przedstawił stan realizacji pomocy suszowej i dopłat bezpośrednich:

Poinformował, że na środki dot. pomocy suszowej nie są jeszcze dostępne, biuro ARiMR jest przygotowane na wydawanie decyzji, jednak trzeba czekać na środki. Kierownik przedstawił również terminy tegoroczne jeśli chodzi o składanie wniosków obszarowych (od 1 do 14 marca – gospodarstwa do 10 ha, od 15 marca gospodarstwa większe), materiał siewny od 25 maja do 25 czerwca. Padło również pytanie dot. stawek dopłat w roku bieżącym, kierownik odpowiedział, że koperta finansowa ma być podobna jak w tym roku, ale zależy to również od kursu euro na dzień 30 września 2020r. Poinformował również obecnych, że szczegółowy harmonogram naborów jest dostępny na stronie internetowej. Kolejny gość; Andrzej Baczyński z KOWR w Pyrzycach poinformował, że do zasobu w roku 2019 wróciło ponad 400 ha w dobrej kulturze rolnej. Teraz są one rozdysponowywane albo w przetargach ofertowych albo licytacyjnych w zależności od wielkości. Przedstawił następnie jakie grunty będą dostępne pochodzące z wyłączeń lub z kończących się umów dzierżaw na gminie Gryfino, Chojna, Cedynia, Moryń.

Kierownik odpowiedział na pytanie dot. gminy Moryń oraz zainteresowania rolników dot. nieruchomości w tej gminie. Kierownik przestawił jak krok po kroku wygląda sprawa tworzenia wtórnego programu restrukturyzacji. Kolejnym punktem omawianym było omówienie oferty ubezpieczeń przez Przedstawiciela TUW. Ewa Wajda przedstawiła profil działania Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych. Odpowiedziała na szereg pytań dotyczących ubezpieczeń upraw oraz przekazała obecnym na spotkaniu kontakt do siebie. Po przerwie członkowie zajęli się omówieniem spraw bieżących. Rozmawiano między innymi o problemie planów łowieckich.

Następnie Pani Anna Glińska odczytała wnioski swoje i Pana Mirosława Maziara z gminy Mieszkowice skierowane na ręce przewodniczącego. Dyskutowano na temat tych wniosków. Na tym posiedzenie zakończono.

POSIEDZENIE RP POLICE Z DNIA 20.02.2020 R.

W dniu 20 lutego 2020 r. w siedzibie Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej ZIR powiatu polickiego. Pan Przewodniczący Marek Szczepankiewicz otworzył posiedzenie i następnie powitał przybyłych gości, wśród których byli: Jadwiga Kundera z KRUS, p. Przemysław Kozak z ARiMR oraz p. Jan Chruściński i p. Agata Gałkiewicz z KOWR OT w Szczecinie. Przemysław Kozak z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przedstawił informacje odnośnie ilości wydanych decyzji, wypłaty zaliczek dopłat rolnośrodowiskowych, ONW i JPO. Niestety pozytywna decyzja Agencji odnośnie wypłaty start poniesionych wystąpieniem suszy nie jest jednoznaczna z wypłatą środków gdyż Agencja na dzień dzisiejszy nie ma jeszcze środków aby wykonać wszystkie przelewy. Terminy zostały wydłużone do końca marca. Pan Przemysław Kozak przekazał także informacje na temat najbliższych naborów wniosków na takie działania jak np. nawadnianie w gospodarstwach. W trakcie dyskusji poruszono także kwestie stosowania nawozów azotowych. Potwierdzono informację o możliwości stosowania nawozów od 15 lutego w tym roku. Data 1 marca może bowiem zostać zmieniona. Jest to jednak decyzja dotycząca zawsze roku bieżącego.

Kolejnym tematem posiedzenia było omówienie tematu KRUS PT w Szczecinie – emerytury i renty w kontekście najnowszych przepisów. Przedstawicielka KRUS szczegółowo przedstawiła, w jaki sposób rolnicy nabywają prawo do emerytury oraz renty rolniczej a także odpowiedziała na pytania zebranych dotyczące niniejszej problematyki. Rada Powiatowa skierowała wniosek w sprawie podniesienia składki chorobowej, która od lat jest na tym samym niskim poziomie. Ponadto Przedstawicielka z KRUS przedstawiła informacje odnośnie nowej ustawy o osobach niezdolnych do egzystencji. Poprosiła także o rozpowszechnienie informacji odnośnie korzystania z platformy e-KRUS. Następnie podjęto temat , że po wypracowaniu lat powinno otrzymywać się 100% emerytury i nie powinno być to uwarunkowane zbyciem ziemi, która jest własnością rolnika.

W dalszej części posiedzenia głoś zabrał p. Jan Chruściński z KOWR OT w Szczecinie, który przedstawił bieżące informacje na temat zagospodarowania nieruchomości na terenie powiatu polickiego. Rozmawiano także o nieruchomościach, które są częściowo zalesione. Pan Chruściński przedstawił stanowisko Oddziału w tym zakresie.

Ponadto rozmawiano o Bazie Danych Odpadowych i obowiązkach jakie wiążą się z jej funkcjonowaniem.

Rada Powiatowa ZIR powiatu Police sformułowała wniosek w sprawie problematyki odbioru foli rolniczych.

Na zakończenie Pan Przewodniczący podziękował za uczestnictwo w spotkaniu, zapraszając na następne posiedzenie.

POSIEDZENIE RP STARGARD Z DNIA 24.02.2020 R.

24 lutego br. w Wiechowie odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej ZIR Powiatu Stargardzkiego.

Tematyka posiedzenia:

1) Problematyka rozprzestrzeniania się ASF i ptasiej grypy, ubój w gospodarstwie – Powiatowy Lekarz Weterynarii.
2) Plan działań ZODR w Barzkowicach na rok 2020 – Dyrektor ZODR w Barzkowicach.
3) Informacje z prac Zarządu, problematyka budowy stacji meteo – Prezes Andrzej Karbowy.
4) Informacja na temat bieżącej sytuacji w obrocie nieruchomościami w powiecie – SZ KOWR.

Powiatowy Lekarz Weterynarii przedstawił obszerne informacje w zakresie bioasekuracji i zagrożeń związanych z ptasią grypą oraz ASF. Wirus ASF rozprzestrzenia się zwykle w tempie jedynie 20-30 km na rok. Jest przenoszony na sprzętach, ubraniach, w kanapkach, poprzez żywe świnie, paszę, zlewki, słomę. Jest bardzo odporny, przeżywa w zwłokach dzika 300 dni, w mięsie zamrożonym- nawet 3 lata. W Hiszpanii zwalcza się rozprzestrzenianie choroby już 35 lat i to przy braku dzików. Nasza inspekcja jest obecnie słaba jak nigdy wcześniej. Redukcja dzików utrudni rozprzestrzenianie się ASF, ale nadal PZŁ to „państwo w państwie", Inspekcja nie ma żadnej kontroli nad myśliwymi. Odnośnie ptasiej grypy- jesteśmy 1 w Europie i 3 na świecie producentem drobiu, konsekwencje braku przestrzegania bioasekuracji (maty dezynfekcyjne itd.) mogą być bardzo poważne. Dyrektor Adam Kalinowski przekazał materiały

i informacje o planowanych szkoleniach i imprezach ZODR w Barzkowicach. Z udziałem prezesa Zarządu ZIR Andrzeja Karbowego przedyskutowano kwestie monitoringu suszy oraz szacowania strat w uprawach. Należy już teraz podjąć działania, by uaktualnić i poprawić przepisy celem uniknięcia szeregu problemów z roku ubiegłego. Będziemy też dążyć do zwiększenia kompetencji samorządy rolniczego oraz regionalizacji polityki rolnej państwa.

POSIEDZENIE RAD POWIATOWYCH ZIR Z DNIA 27.02.2020 R.

W dniu 27.02.2020r w Krzywopłotach pod Karlinem odbyło się wspólne posiedzenie Rad Powiatowych Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej Powiatu Białogardzkiego, Kołobrzeskiego, Koszalińskiego, Sławieńskiego, Szczecineckiego oraz Świdwińskiego. Poruszone tematy, które najbardziej nurtują obecnie rolników to min. Obecna sytuacja rolnictwa zachodniopomorskiego, informacja dotycząca nowych kompetencji dla Izb Rolniczych, wystąpienie przedstawiciela OT KOWR Koszalin – obecne działania, wystąpienie przedstawiciela ARiMR – realizacja płatności za 2019r, zmiany w naborze na 2020, wnioski PROW, Wystąpienie przedstawiciela Urzędu Marszałkowskiego – BDO, Wystąpienie przedstawiciela WFOŚiGW- dofinansowanie działań dla rolników, dofinansowanie dla gmin w temacie odbioru folii rolniczej, Wystąpienie Lekarza Weterynarii – ASF i ptasia grypa, Wystąpienie przedstawiciela ZODR – szkolenia dla rolników. Było to pierwsze spotkanie w takiej formie. Omówiono procedury składania wniosków na wszystkie nabory, które zrealizowane są przez ARiMR, przy czym poproszono o konsultacje dotyczące wniosków modernizacja gospodarstw rolnych i nawodnienia osób wypełniających wnioski co przyspieszy procedury.

Pan Stanisław Baliński delegat do KRIR przedstawił stanowiska KRIR, która wnioskuje o zminimalizowanie przepisów Unijnych dotyczących składania wniosków i ofert, działań dot. materiału siewnego itp.

Następnie głos zabrał Burmistrz Karlina Pan Waldemar Miśko omawiając program małej retencji, fermy fotowoltaiczne, utylizacja folii. Gminy są odpowiedzialne za utylizację ale niestety nie wszystkie chcą skorzystać z programu być może tworząc konsorcja zmniejszy się koszty i ułatwi to

wdrażanie tego programu na terenach gmin. Kilku rolników zawnioskowało aby odpowiedzialnymi za odbiór foli rolniczych były firmy, które dostarczają im te produkty. Następnie glos zabrał Pan Andrzej Grzana Kierownik Zespołu ds. Obsługi Wniosków WFOŚiGW w Szczecinie. Omówił ceny zakupu wapna, preferencyjne pożyczki na 15 lat, rozwój instalacji fotowoltaicznej oraz program wapnowania. W programie wapnowania są ograniczenia, z którymi nie do końca zgadzają się rolnicy wnioskując min. o możliwość złożenia wniosku o dofinansowanie przez wszystkich rolników również tych którzy mają ponad 75ha.Stwierdzono również brak doradców sprawie składania wniosków przy fotowoltaice. Brak szczegółowych informacji dot. rolniczych odpadów.
Michał Mętlewicz z – ca Dyrektora KOWR Koszalin przedstawił informację nt.
- Platformy Żywieniowej
- oznaczenia „Produkt Polski"
- pomoc w zakładaniu Spółek Wodnych w których KOWR może przystąpić do Spółki Teledetekcji (urządzenie nadzorujące realizacją umów dzierżaw, które może być wykorzystane przy zjawisku suszy)
Pani Anna Rydzkowska podała stronę, na której każdy rolnik może sprawdzić wykorzystaną przez siebie kwotę pomocy de minimis – srpp.minrol.gov.pl
Następnie zabrał głos Pan Adam Kalinowski Dyrektor ZODR Barzkowice przedstawiając plan szkoleń jakie są przewidziane na 2020 rok Poinformował, że na stronie ZODR Barzkowice jest taka informacja. Drugi temat to rozbudowa stacji meteorologicznych których ma powstać 16 na terenie województwa zachodniopomorskiego. Ten temat bardzo szczegółowo omówił Prezes ZIR Andrzej Karbowy podając propozycje lokalizacji tych stacji zaproponowanych przez IUNG. Do tych stacji będzie dołączona teledetekcja. Podkreślił również, że jedną z propozycji nowych kompetencji dla izb jest to, aby opinie Izby były wiążące. Stanowisko Izb jest złożone do Ministra Rolnictwa i czekamy odpowiedź.

INFORMACJE KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

Wniosek o zmianę zapisów dyrektywy azotanowej

W ślad za pismem KRIR z października 2019 r. w sprawie zastosowania odstępstwa i umożliwienie stosowania nawozów naturalnych płynnych i stałych do końca listopada na niezamarzniętą glebę, 30 stycznia 2020 r. Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych zwrócił się do resortu rolnictwa o rozważenie możliwości wprowadzenia na stałe przepisów, które umożliwią stosowanie nawozów naturalnych niezależnie od pory roku ale w zależności od warunków pogodowych i glebowych.Warunki klimatyczne tegorocznej zimy pokazują, że procesy wegetacji prawie w całym kraju nie zatrzymały się, gleba nie jest zamarznięta i warunki są odpowiednie do stosowania nawożenia gruntów ornych, upraw trwałych i trwałych użytków zielonych. Taka sytuacja powtarza się od kilku sezonów.
Jakkolwiek przepisy ust. 3 rozdziału 1.3. programu azotanowego dopuszczają stosowanie nawozów naturalnych do 30 listopada, jednak dotyczy to sytuacji wyjątkowych, takich jak nadmierne uwilgotnienie gleby czy wystąpienia suszy rolniczej, która uniemożliwiła terminowe wykonanie prac. Jednak rolnik musi samodzielnie podejmować decyzje o późniejszym stosowaniu zabiegu nawożenia i naraża się na zastosowanie sankcji, w wypadku nie uznania przez ARiMR prawidłowości podjętych decyzji.
Biorąc powyższe pod uwagę Zarząd KRIR zawnioskował o rozważenie możliwości podjęcia działań, które doprowadzą do zmiany zapisów dyrektywy azotanowej, w taki sposób, żeby zasadą do stosowania naturalnych nawozów na gruntach ornych, uprawach trwałych i użytkach zielonych było, że „nawożenia nie prowadzi się na zamarzniętą glebę."

Stanowisko Zarządu KRIR w sprawie wprowadzenia dodatkowego podatku od produkcji i sprzedaży mięsa

W związku z dyskusją członków Parlamentu Europejskiego nad propozycjami koalicji organizacji pozarządowych TAPP (True Animal Protein Price) wprowadzenia dodatkowego podatku od produkcji i sprzedaży mięsa, który pozwoliłby ograniczyć jego spożycie w UE, Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych przedstawia poniżej stanowisko w tej sprawie.
Pomysł opodatkowania cen mięsa, Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych uważa za wielce szkodliwy dla gospodarstw rolnych a także konsumentów, a którego ewentualne wprowadzenie może pozbawić pracy setek tysięcy rolników i pracowników branży przetwórczej mięsa w Unii Europejskiej, w tym w Polsce oraz przyczynić się może do upadłości gospodarstw rolnych i zakładów przetwórstwa mięsa. Zaznaczyć przy tym także należy, że raporty/badania którymi posługują się organizacje „proekologiczne" (które niestety nie zawsze są autentycznymi obrońcami środowiska), nie uwzględniają wszystkich aspektów działalności rolniczej, w tym bilansu gazów cieplarnianych produkowanych i pobieranych przez produkcję roślinną i zwierzęcą. Prezentowane przez te organizacje badania, nie uwzględniają również wysiłków podejmowanych przez rolników i przetwórców w celu poprawy zrównoważenia europejskiego łańcucha hodowlanego, jak również wykorzystania obornika w celu polepszania struktury gleb poprzez zwiększenie zawartości próchnicy – co jest tak istotne w dobie zmian klimatycznych i występujących rok rocznie klęsk suszy na terenach krajów UE. Należy podkreślić, że to rolnicy działają proekologicznie prowadząc programy rolnośrodowiskowe oraz zielone inwestycje, w tym biogazownie, fotowoltaikę, fermy wiatraków, które są tworzone głownie na obszarach wiejskich. Należy również podkreślić, że omawiany raport nie uwzględnia gęstości białka w mięsie, bowiem emisje nie zostały obliczone na podstawie niezbędnych aminokwasów tylko na podstawie masy.
Biorąc powyższe pod uwagę, Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych stanowczo protestuje przeciwko próbie nałożenia podatku „od mięsa" .

Za poprawną datę wystąpienia suszy odpowiada komisja

W związku z wnioskiem Zarządu KRIR w sprawie określenia w przepisach jednolitej daty uznania wystąpienia suszy na danym terenie, bowiem z doświadczeń z ostatnich lat wynika, że Komisje szacujące straty różnie interpretują datę wystąpienia suszy, którą należy podać w protokole i często jako datę wystąpienia suszy na danym terenie, wpisują datę ogłoszenia suszy przez IUNG-PIB – resort rolnictwa odpowiedział, że nie ma możliwości określenia przepisami daty wystąpienia szkód powstałych w danym gospodarstwie w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

Za sporządzenie protokołu oszacowania szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk, który zgodnie z przepisami zawiera zarówno datę wystąpienia szkód jak i informację o powierzchni upraw rolnych w danym sezonie wegetacyjnym, w tym powierzchni upraw rolnych w dniu wystąpienia szkód odpowiada komisja powołana przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód. Resort rolnictwa podkreśla, że w Wytycznych dla Komisji powołanych przez Wojewodę dotyczące ogólnych zasad szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę określono, że uzupełniając w protokole datę wystąpienia szkód należy pamiętać o prawidłowym określeniu powierzchni upraw rolnych w dniu wystąpienia szkód (z wyłączeniem łąk i pastwisk, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych – UZ)). Na potrzeby protokołu uprawy, które należy uwzględnić jako „wieloletnie użytki zielone" na liście rozwijanej zostały oznaczone symbolem (UZ). Uwzględniając powyższe jeżeli jako data wystąpienia szkód został wskazany 1 kwietnia danego roku to w pozycji powierzchnia upraw w dniu wystąpienia szkód może obejmować wyłącznie te uprawy, które tego dnia były na polu (nie może uwzględniać upraw jarych, które jeszcze nie zostały wysiane). Dane te są niezbędne przy udzielaniu pomocy do określenia czy został spełniony warunek ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym. **A zatem prawidłowe wskazanie zarówno daty wystąpienia szkód jak i powierzchni upraw w tym dniu w konsekwencji rzutuje na wielkość pomocy jaka może zostać udzielona danemu beneficjentowi.**

Musimy o tym pamiętać podpisując protokół z szacowania strat.

Farmy fotowoltaiczne a ład przestrzenny gminy

W dniu 10 lutego 2020 r. Ministerstwo Rozwoju odpowiedziało na wniosek z II posiedzenia Krajowej Rady Izb Rolniczych w sprawie dopuszczalności sytuowania farm fotowoltaicznych na gruntach klas IV–VI, które zostały objęte ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ministerstwo Rozwoju poinformowało, że Departamencie Polityki Przestrzennej Ministerstwa Rozwoju trwają prace nad reformą systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego. Głównym celem reformy będzie wyeliminowanie możliwości prowadzenia polityki przestrzennej gminy w sposób nieplanowany, niekontrolowany i doraźny, również wbrew prognozom rozwojowym gminy oraz racjonalizacja wydatków publicznych na rozwój i późniejszą eksploatację infrastruktury. Nowe regulacje z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego wyposażą gminy w narzędzia pozwalające prowadzić kompleksową i racjonalną politykę przestrzenną, tworzyć przestrzenie przyjazne mieszkańcom oraz zapewniać większą swobodę inwestycyjną w granicach ram określonych przez gminę. Ponadto Ministerstwo Rozwoju poinformowało, że:

„Zadaniem samorządu gminnego jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym w zakresie ładu przestrzennego, które gmina wykonuje przez uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Plan miejscowy stanowi podstawowy dokument stwarzający warunki formalne sytuowania inwestycji w zgodzie z kierunkiem polityki przestrzennej gminy, zapisanej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania. Projekt planu musi być zaopiniowany i uzgodniony, w tym musi uzyskać zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Następnie przeprowadzane są konsultacje społeczne i finalnie plan przyjmowany jest przez radę gminy. Przesądzenia dotyczące przeznaczenia terenu w planie miejscowym, wraz ze sposobem zagospodarowania opierają się na wiedzy, stanie prawnym i możliwościach w zakresie zagospodarowania konkretnej przestrzeni w chwili tworzenia planu, jego uzgadniania i konsultacji społecznych. Zmiana przepisów z poziomu ustawy, która dopuści do sytuowania farm fotowoltaicznych na terenach przewidzianych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na tereny rolnicze spowoduje, że na gruntach przewidzianych wyłącznie do produkcji rolniczej powstaną obiekty, których nie przewidziano na etapie sporządzenia planu. Przy sporządzaniu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wykonuje się strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Jeżeli z ustaleń planu miejscowego nie wynika wprost, że dopuszczalne jest usytuowanie farmy fotowoltaicznej, oznacza to, że taka inwestycja nie została oceniona pod względem oddziaływania na środowisko. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW ustala się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Proponowana zmiana naruszyłaby przepis art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2018 r. poz. 1945 z późn. zm.). Wprowadzenie przepisu ustawowego, dopuszczającego sytuowanie farm fotowoltaicznych w sposób naruszający obecne ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, naruszałoby zasadę demokratycznego państwa prawa, art. 2 Konstytucji.

Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienie, niedopuszczalne jest stworzenie przepisów ingerujących w ustalenia obowiązujących planów miejscowych w sposób, który dopuści sytuowanie farm fotowoltaicznych na gruntach klas IV–VI w przypadkach, gdy aktualne ustalenia planów miejscowych nie przewidziały takiego sposobu zagospodarowania terenu."

Platforma żywnościowa – Giełdowy Rynek Rolny

Platforma żywnościowa to zorganizowany rynek giełdowy, dedykowany do prowadzenia obrotu wybranymi towarami rolnymi oraz spożywczymi, umożliwiający zainteresowanym uczestnikom, w tym producentom, przetwórcom, przedsiębiorstwom przechowalniczym, zawieranie transakcji w formule rynku kasowego (SPOT) z fizyczną dostawą towaru. Wymagania jakościowe dla towarów, zasady uczestnictwa w rynku, warunki zawierania transakcji i sposób ich realizacji są ustalone przez Giełdę, co zapewnia prowadzenie obrotu na transparentnych i jednakowych dla wszystkich jego uczestników zasadach. W okresie pilotażu, trwającym od marca do sierpnia 2020 roku, do obrotu zostanie wprowadzona pszenica w trzech klasach jakościowych (A, B, C), spełniająca określone wymagania i parametry jakościowe, określone przez Giełdę i zdeponowana w magazynach posiadających autoryzację Giełdy. Podczas pilotażu Platformy Żywnościowej uczestnicy będą zawierać rzeczywiste transakcje na Giełdzie, rozliczane finansowo przez Izbę Rozliczeniową, a fizyczna dostawa będzie realizowana przez Magazyny Autoryzowane. Podobnie jak wszystkie giełdy na świecie Platforma Żywnościowa będzie gwarantować: przejrzysty obrót, bezpieczeństwo rozliczeń transakcji oraz równe traktowanie wszystkich uczestników rynku. Nadzór nad Platformą będzie pełniła Komisja Nadzoru Finansowego.

Informacje nt. Platformy Żywnościowej (dot. m.in.: sprzedawcy, kupującego, magazynów autoryzowanych oraz szkoleń dla uczestników) są dostępne na stronie internetowej: http://www.platformazywnosciowa.com.pl Za pomocą ww. strony internetowej (w zakładce szkolenia) można zgłaszać swój udział w organizowanych szkoleniach stacjonarnych dotyczących funkcjonowania Platformy Żywnościowej, jak również poszerzyć swoją wiedzę na temat projektu poprzez szkolenia za pośrednictwem Internetu (e-learning). Terminy szkoleń stacjonarnych będą na bieżąco aktualizowane.

Informacje o projekcie można również znaleźć na stronie Towarowej Giełdy Energii: www.tge.pl

źródło: www.krir.pl

INFORMACJE MINISTERSTWA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Nawozy – zgoda na stosowanie od 15 lutego br.

Zgodnie z obietnicą Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jana Krzysztofa Ardanowskiego, w tym roku rolnicy mogą stosować nawozy na gruntach ornych z uprawami ozimymi, uprawami trwałymi, uprawami wieloletnimi oraz na trwałych użytkach zielonych od 15 lutego. Podstawą prawną do wcześniejszego stosowania nawozów są przepisy rozdziału 1.3 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu" tzw. programu azotanowego. Rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej pod adresem: http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/243.

Rzeźnie rolnicze – ułatwienia dla rolników wspierające rozwój gospodarstw

18 lutego 2020 r. wchodzą w życie nowe przepisy, które wprowadzają ułatwienia w zakresie przepisów weterynaryjnych dla podmiotów zamierzających prowadzić ubój zwierząt w tzw. rzeźniach rolniczych, tj. rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw.

Ułatwienia te dotyczą konstrukcji, rozplanowania i wyposażenia pomieszczeń rzeźni rolniczych i stanowią krajowe środki dostosowujące do przepisów unijnych. Uproszczenia te dotyczą przykładowo: liczby pomieszczeń w rzeźni rolniczej i czynności, jakie mogą być wykonywane w tych pomieszczeniach (rzeźnia rolnicza będzie mogła składać się z co najmniej jednego pomieszczenia), sposobu i miejsca przechowywania mięsa pakowanego i niepakowanego, szatni lub miejsc zmiany odzieży i obuwia dla pracowników rzeźni, systemu urządzeń do odkażania narzędzi. W tego typu zakładach podmioty będą mogły poddawać ubojowi zwierzęta utrzymywane we własnym gospodarstwie, jak również zwierzęta innych podmiotów utrzymywane w gospodarstwach położonych w tym samym powiecie, w którym usytuowana jest rzeźnia, lub w powiatach sąsiednich. Możliwe będzie również dokonywanie rozbioru mięsa pozyskanego z ubitych w tych rzeźniach zwierząt. Liczba zwierząt poddawanych ubojowi w rzeźni rolniczej w danym dniu będzie limitowana, przy czym limity te będą mogły być podwyższone pod pewnymi warunkami i za zgodą powiatowego lekarza weterynarii.

Podmioty prowadzące rzeźnie rolnicze, poza wymogami ww. rozporządzenia, będą zobowiązane do spełnienia pozostałych wymagań określonych dla rzeźni w innych przepisach prawa krajowego lub unijnego, dotyczących np. kryteriów mikrobiologicznych dla mięsa, łańcucha chłodniczego czy kwalifikacji osób dokonujących uboju. Wprowadzenie uproszczonych rozwiązań dla rzeźni rolniczych ma na celu wsparcie rolników utrzymujących zwierzęta w swoich gospodarstwach i zainteresowanych rozwojem działalności w celu wprowadzenia pozyskanego mięsa na rynek na małą skalę, np. w ramach rolniczego handlu detalicznego czy też działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw (Dz. U. z 2020 r. poz. 56) http://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2020/pozycja/56 źródło: www.mrirw.gov.pl

INFORMACJE AGENCJI RESTRUKTURYZACJI i MODERNIZACJI ROLNICTWA

Ruszył nabór wniosków o dotację na nawadnianie gospodarstwa

Rolnicy, którzy chcą zabezpieczyć swoje uprawy przed skutkami suszy, mogą ubiegać się w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o dotację na inwestycje w nawadnianie gospodarstwa. 21 lutego ruszył nabór wniosków, który potrwa do 20 kwietnia 2020 r.

O pomoc, która realizowana jest w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych" z PROW 2014–2020, może wystąpić rolnik posiadający gospodarstwo o powierzchni co najmniej 1 ha i nie większe niż 300 ha. Wnioskodawca powinien zarabiać na produkcji zwierzęcej lub roślinnej, o czym ma świadczyć wykazany przychód w wysokości co najmniej 5 tys. zł, odnotowany w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku. Konieczna jest także obecność w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Co istotne, przyznanie pomocy w tym obszarze wsparcia nie jest uzależnione od wielkości ekonomicznej gospodarstwa i nie trzeba wykazywać wzrostu wartości dodanej brutto (GVA). Wsparciem z ARiMR mogą zostać objęte trzy kategorie inwestycji: ulepszające już istniejące instalacje nawadniające; powiększające obszar nawadniania; jednocześnie powiększające obszar nawadniania oraz ulepszające już istniejące instalacje.

Ubiegając się o dotację na nawadnianie należy: w przypadku ulepszenia istniejących instalacji – doprowadzić do oszczędności wody na poziomie co najmniej 10 proc.; w przypadku powiększenia obszaru nawadniania – wykazać brak znaczącego negatywnego oddziaływania inwestycji na środowisko; w przypadku inwestycji wpływających na jednolite części wód powierzchniowych lub podziemnych, których stan ze względu na ilość wody został w planie gospodarowania wodami w dorzeczu określony jako mniej niż dobry – wykazać ponadto faktyczną (efektywną) oszczędność wody. Stąd też każda z inwestycji w nawadnianie musi mieć zainstalowane urządzenie do pomiaru zużycia wody. Pomoc finansowa na jednego beneficjenta i jedno gospodarstwo wynosi maksymalnie 100 tys. zł, przy czym refundacji podlega 50 proc. kosztów poniesionych na realizację inwestycji (60 proc. w przypadku młodego rolnika). Minimalny poziom kosztów inwestycji musi być wyższy niż 15 tys. zł. Planowane operacje mogą być realizowane tylko jednoetapowo. Zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność powinno nastąpić przed upływem 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy, lecz nie później niż do 30 czerwca 2023 r. Realizację operacji oraz ponoszenie kosztów kwalifikowalnych można rozpocząć „na własne ryzyko" od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Rolnicy mogą sfinansować z tego programu m.in. budowę studni i zbiorników; zakup maszyn i urządzeń do poboru, magazynowania, uzdatniania, odzyskiwania lub rozprowadzania wody, instalacji nawadniających i systemów do sterowania nawadnianiem. Wnioski przyjmują oddziały regionalne ARiMR, można je także składać za pośrednictwem biur powiatowych.

Restrukturyzacja małych gospodarstw na obszarach ASF

Od 28 lutego do 28 marca 2020 r. rolnicy prowadzący gospodarstwa na terenach objętych afrykańskim pomorem świń, którzy planują zrezygnować z hodowli trzody chlewnej, mogą składać w oddziałach regionalnych ARiMR wnioski o przyznanie pomocy finansowej na „Restrukturyzację małych gospodarstw". Wsparcie finansowane jest z PROW 2014-2020.

O premię może wystąpić rolnik posiadający gospodarstwo o areale powyżej 1 ha i wielkości ekonomicznej mniejszej niż 13 tys. euro. Kolejny warunek to wcześniejsze niekorzystanie z rekompensaty za nieutrzymywanie świń, z dotacji dla młodego rolnika, dofinansowania na modernizację gospodarstwa czy na założenie firmy na wsi. Rolnik nie musi być objęty ubezpieczeniem KRUS. Wystarczy, że co najmniej 25 proc. całego swojego dochodu będzie uzyskiwał z produkcji rolniczej: roślinnej lub zwierzęcej, oprócz chowu i hodowli ryb. Oznacza to, że o premię można się starać pracując na etacie czy prowadząc własną firmę.

Na restrukturyzację małego gospodarstwa można otrzymać 60 tys. zł premii wypłacanej w dwóch ratach. Najpierw jest to 48 tys. zł, a po realizacji założeń biznesplanu – 12 tys. zł. Dotację można przeznaczyć na wydatki dotyczące działalności rolniczej w gospodarstwie lub przygotowanie do sprzedaży produktów rolnych w nim wytworzonych. 80 proc. kwoty pomocy trzeba jednak wydać na inwestycje w środki trwałe, np. zakup wyłącznie nowych maszyn i urządzeń, na budowę lub remont budynków służących produkcji rolniczej czy założenie sadów i plantacji wieloletnich.

Każdy wniosek jest punktowany. Pomoc jest przyznawana jeżeli wnioskodawca uzyskał minimum 8 pkt. A te można otrzymać m.in. za: średnią roczną liczbę świń utrzymywanych dotąd w gospodarstwie (do 5 pkt), rodzaj planowanej produkcji (do 3 pkt), kompleksowość biznesplanu (do 7 pkt), docelowa wielkość ekonomiczna gospodarstwa (do 5 pkt).

Na inwestycje w przetwórstwo do 10 mln zł

Od 27 lutego do 27 marca 2020 r. oddziały regionalne ARiMR będą przyjmować wnioski o wsparcie finansowe dla firm z branży przetwórstwa produktów rolnych lub zajmujących się ich sprzedażą hurtową. W tym naborze preferowane będą inwestycje w zakresie produkcji paszy dla zwierząt gospodarskich z surowców niemodyfikowanych genetycznie.

O pomoc w ramach „Wsparcia inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój" finansowanego z PROW 2014–2020 mogą ubiegać się mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające w sektorze przetwórstwa lub handlu hurtowego produktami rolnymi, jeżeli wykonują działalność gospodarczą w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych. Wysokość dofinansowania, jakie można otrzymać w całym okresie realizacji PROW 2014–2020, zależy od tego, kim jest beneficjent. Gdy jest nim przedsiębiorstwo zajmujące się przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych, wysokość wsparcia wyniesie do 10 mln zł. Natomiast jeżeli o pomoc ubiega się przedsiębiorstwo, które jest związkiem grup producentów rolnych lub zrzeszeniem organizacji producentów, wówczas może liczyć maksymalnie na 15 mln zł. Minimalna wysokość wsparcia wynosi natomiast 100 tys. zł. Pieniądze są wypłacane w formie refundacji do 50 proc. kosztów kwalifikowanych poniesionych na realizację inwestycji. Dotację można otrzymać m.in. na budowę lub modernizację budynków wykorzystywanych do prowadzonej działalności; zakup (wraz z instalacją) lub leasing zakończony przeniesieniem prawa własności maszyn lub urządzeń; zakup aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji.

W ramach jednego naboru można złożyć jeden wniosek dotyczący danego przedsiębiorstwa albo jego wyodrębnionej organizacyjnie części. Wszystkie wnioski zostaną poddane ocenie punktowej. Najwięcej punktów będzie można otrzymać za realizację inwestycji związanych z produkcją pasz z surowców wolnych od GMO. Na podstawie liczby otrzymanych punktów zostanie przygotowana lista określająca kolejność przysługiwania wsparcia. ARiMR, nie później niż 90 dni od dnia upływu terminu składania wniosków, poda do publicznej wiadomości na swoim portalu internetowym informację o kolejności przysługiwania pomocy w województwie mazowieckim i łącznie w pozostałych województwach. W przypadku pozytywnego wyniku oceny merytorycznej wniosku Agencja zawiera z beneficjentem umowę o przyznaniu pomocy, a dotacja jest przekazywana na jego rachunek bankowy.

źródło: www.arimr.gov.pl

INFORMACJA KRUS

KRUS informuje i przypomina:

Wypadki przy pracach rolniczych w roku 2019

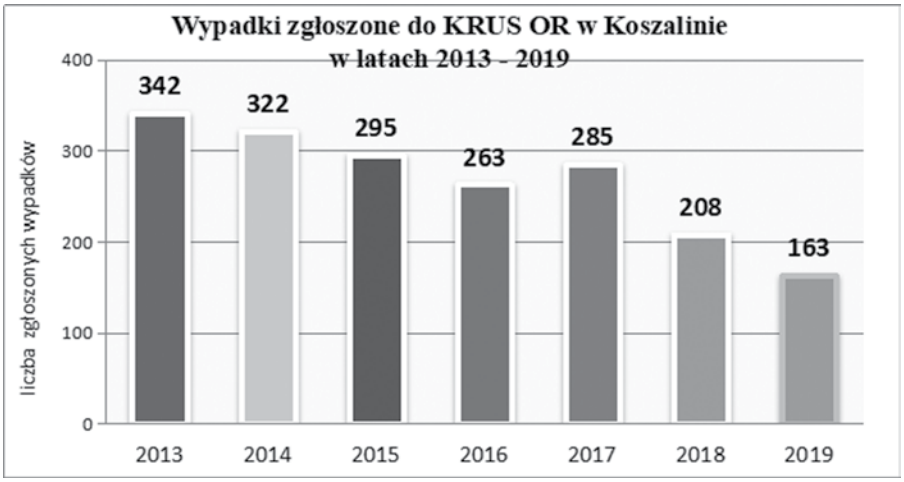

W minionym roku rolnicy zgłosili do Oddziału Regionalnego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Koszalinie i podległych Placówek Terenowych na obszarze województwa zachodniopomorskiego 163 zdarzenia wypadkowe. Wśród nich nie było wypadków śmiertelnych. Za wypadki przy pracy rolniczej w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, uznano 150, czyli o 49 mniej niż w roku ubiegłym, w tym wypłatą jednorazowych odszkodowań zakończono 140 postępowań, tj. o 57 więcej niż rok wcześniej. W porównaniu do 2018 roku liczba zgłoszonych wypadków przy pracach rolniczych na Pomorzu Zachodnim uległa zmniejszeniu w OR w Koszalinie oraz PT w Szczecinku, Szczecinie, Stargardzie, Pyrzycach, Gryficach, Dębnie, Choszcznie i Chojnie. Minimalny wzrost zgłoszeń odnotowano w PT w Drawsku Pomorskim, Wolinie i Kołobrzegu. Wskaźnik wypadkowości za rok 2019, mierzony liczbą wypadków powodujących wypłatę jednorazowych odszkodowań na 1000 ubezpieczonych w tutejszym Oddziale KRUS, wyniósł 5,59 i nadal pozostaje na poziomie poniżej średniej krajowej. Na terenie województwa zachodniopomorskiego, wśród wypadków przy pracach rolniczych w 2019 roku dominowały upadki, które stanowiły 46,7% wszystkich zdarzeń, uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta (14,0%) oraz pochwycenie i uderzenie przez ruchome części maszyn i urządzeń (9,3%). Z prowadzonej przez KRUS szczegółowej analizy przyczyn i okoliczności wypadków wynika, że tak jak w latach ubiegłych, najczęstszą ich przyczyną był zły stan nawierzchni podwórzy i ciągów komunikacyjnych, brak ubrania i obuwia roboczego, narwistość i agresja zwierząt, niewynikająca z ich fizjologii (np. z rui, pierwszej laktacji,

porodu, zapalenia wymion itp.). W dalszej kolejności, jako istotne przyczyny powodujące zdarzenia wypadkowe wymienić należy: niewłaściwe operowanie kończynami w strefie zagrożenia oraz wady konstrukcyjne budynków, schodów i stanowisk dla zwierząt, niezabezpieczone otwory zrzutowe i kanały gnojowe, progi w otworach drzwiowych, różnica poziomów nawierzchni, niewłaściwy sposób obsługi zwierząt, w tym niezachowanie szczególnej ostrożności przy obsłudze zwierząt niebezpiecznych, niedostateczna koncentracja uwagi na wykonywanej czynności. Dalsze przyczyny wypadków to: niewłaściwa obsługa i eksploatacja maszyn i urządzeń rolniczych (regulacja, naprawy, agregowanie itp.), niewłaściwe uchwycenie, trzymanie narzędzi, środków i przedmiotów pracy, nadmierny wysiłek lub przemęczenie, zachowanie rolnika spowodowane nieznajomością zachowań zwierząt, inne nieprawidłowości związane z organizacją pracy, inne przyczyny niezależne od rolnika, nieprawidłowy sposób wchodzenia i schodzenia z maszyn rolniczych, przyczep, wozów itp. Ponad połowa wszystkich wypadków miała miejsce w gospodarstwach rolnych o mieszanym profilu produkcji, a zdarzenia z udziałem maszyn i urządzeń stanowiły 42% wszystkich, w których zakończono postępowanie dowodowe. Wypadkom częściej ulegali mężczyźni (68% ogólnej liczby) a poszkodowani rolnicy doznali głównie uszkodzeń kończyn górnych (46,7% urazów) i kończyn dolnych (35,3%). Przyczyną ponad 13,3% wypadków był zły stan nawierzchni. Przytaczając te liczne przyczyny zdarzeń wypadkowych pamiętać należy, iż rok 2019 był dla rolników bardzo trudnym okresem, głównie przez niesprzyjające warunki atmosferyczne. Zmieniająca się aura przyczyniła się do wzrostu ilości zagrożeń, przemęczenia, stresu.

Ponadto, w 2019 roku stwierdzono 11 chorób zawodowych. We wszystkich przypadkach była to choroba zakaźna przenoszona przez kleszcze (borelioza). W oparciu o analizę przyczyn i okoliczności wypadków oraz chorób zawodowych, KRUS podejmuje liczne przedsięwzięcia mające na celu poprawę bezpieczeństwa pracy w gospodarstwie rolnym, ukierunkowując je przede wszystkim na najistotniejsze grupy zagrożeń. W roku 2020 oprócz kontynuowania dotychczasowych zakresów działalności prewencyjnej, szczególny nacisk położony będzie na zapobieganie wypadkom z grupy upadek osób, jak i zdarzeń wynikających z obsługi zwierząt gospodarskich. Zwiększona zostanie liczba szkoleń tematycznych, konkursów dla rolników i ich domowników oraz całej społeczności związanej ze środowiskiem wiejskim. Aby uniknąć najczęściej występujących wypadków związanych z upadkiem osób, należy pamiętać o kilku podstawowych zasadach, takich jak: dbałość o ład i porządek w całym gospodarstwie, w tym głównie o prawidłowy stan nawierzchni podwórzy i ciągów komunikacyjnych, stosowanie nawierzchni antypoślizgowych, odprowadzanie wód gruntowych, posypywanie zimą ciągów komunikacyjnych, np. piaskiem czy solą, stosowanie właściwego obuwia i prawidłowe oświetlenie terenu. Zawsze należy też używać sprawnych technicznie drabin z zabezpieczeniami oraz podestów z barierkami ochronnymi. Schodzić przodem do drabiny, trzymając się jej oburącz. Wchodzić oraz schodzić z maszyn i kabin ciągników twarzą do schodków.

Nie wszystkich nieszczęśliwych zdarzeń można uniknąć, ale stosując się do podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy można zmniejszyć ryzyko wypadku. Bezpieczeństwo pracy rolników zależy głównie od postawy człowieka, jego świadomości zagrożeń występujących w miejscu pracy i życia. Jeżeli jednak wydarzy się wypadek przy pracy rolniczej, należy zgłosić go bez zbędnej zwłoki w najbliższej placówce Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a miejsce i przedmioty związane z wypadkiem należy w miarę możliwości zabezpieczyć do czasu przeprowadzenia oględzin przez pracownika Kasy.

KRUS OR w Koszalinie

XVIII Ogólnokrajowy Konkurs Bezpieczne Gospodarstwo Rolne

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zaprasza właścicieli gospodarstw rolnych do udziału w XVIII Ogólnokrajowym Konkursie Bezpieczne Gospodarstwo Rolne Konkurs organizowany jest przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego od 2003 r. we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Państwową Inspekcją Pracy i Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa (następca prawnym Agencji Nieruchomości Rolnych). Od 2018 roku współorganizatorem jest również Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. XVIII Ogólnokrajowy Konkurs Bezpieczne Gospodarstwo Rolne uzyskał Patronat Honorowy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy. W siedemnastu dotychczasowych edycjach udział wzięło ponad 20 tysięcy gospodarstw indywidualnych. Laureaci Konkursu otrzymali atrakcyjne nagrody rzeczowe i finansowe – w ubiegłym roku zwycięzca został uhonorowany ciągnikiem o mocy 55 KM.

Konkurs jest jednym z wielu działań prewencyjnych prowadzonych przez Kasę na rzecz zmniejszenia liczby wypadków i chorób zawodowych rolników. Celem Konkursu jest promocja zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym. Udział w Konkursie mogą brać zarówno duże, jak i małe gospodarstwa rolne. Warunkiem jest by przynajmniej jeden z właścicieli podlegał ubezpieczeniu społecznemu w KRUS. Właściciele zgłaszanych gospodarstw mają okazję do zaprezentowania swoich warsztatów pracy i osiągnięć zawodowych, zdobycia cennych nagród, a także poddania gospodarstwa profesjonalnemu audytowi bezpieczeństwa pracy, który przeprowadzą komisje konkursowe. Podczas eliminacji sprawdzą one, czy zasady ochrony zdrowia i życia są stosowane w ocenianym gospodarstwie, a także czy wyeliminowane są w nim zagrożenia wypadkowe.

W skład komisji konkursowych wchodzą specjaliści z zakresu bhp w rolnictwie reprezentujący Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Państwową Inspekcję Pracy, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Ochotniczą Straż Pożarną i inne instytucje działające w środowisku wiejskim. Zastosowanie się do ich rad i uwag przyczynia się do wyeliminowania wielu zagrożeń, a tym samym do zmniejszenia ryzyka wypadków i chorób zawodowych rolników oraz ich rodzin.

Regulamin konkursu:
https://www.krus.gov.pl/fileadmin/moje_dokumenty/obrazki/BGR_2020/Regulamin_XVIII_Ogolnokrajowego_Konkursu_BGR.pdf

Ważne terminy:
- **17.04.2020 r. – upływa termin zgłaszania udziału w konkursie**
- **29.05.2020 r. – zakończenie etapu regionalnego konkursu**
- **22.06.2020 r. – zakończenie etapu wojewódzkiego**
- **29.06-17.07.2020 r. – wizytacja gospodarstw finałowych**

Źródło: www.krus.gov.pl

Pomorze Zachodnie

Kulinarne skarby Pomorza Zachodniego. Poznaj Listę Produktów Tradycyjnych - cz. 9

W 2016 roku na Listę Produktów Tradycyjnych wpisane zostały cztery kolejne produkty, każdy z nich o interesującej historii. Są to: miody dębickie, krówka szczecinecka, trójniak woliński leśny oraz paszteciki gwdowskie.

MIODY DĘBICKIE

Pod nazwą miody dębickie kryje się kilka odmian, np. wielokwiatowy, lipowy, rzepakowy, gryczany, faceliowy czy leśny. Pożytek wykorzystywany do ich produkcji pochodzi głównie z roślin występujących na polach i łąkach gminy Maszewo. Tradycja wytwarzania tego produktu sięga lat 40. XX wieku. W 1945 r. we wsi Dębice zamieszkała ludność przybyła w te rejony z obecnych terenów Ukrainy: Mój ojciec – (…), opowiadał, że pszczelarstwa nauczył się za młodu u pszczelarza w Łucku (dzisiejsza Ukraina), gdzie się urodził i gdzie się wychowywał. (…) Był to rok 1945 wraz z przybyciem mojego ojca w gospodarstwie dziadków pojawiły się pszczoły. Pierwsze ule były to tzw. ule poniemieckie (oświadczenie mieszkanki Dębic). W latach 50. i 60. XX wieku dębiccy pszczelarze zaczęli rozbudowywać swoje pasieki, co pozwoliło na zwiększenie ilości wytwarzanego miodu i jego sprzedaż do Spółdzielni Ogrodniczo-Pszczelarskiej w Nowogardzie. Miody dębickie, m.in. wielokwiatowy i lipowy, kupowali także mieszkańcy Dębic i okolicznych wiosek: Z roku na rok pasieka ojca się powiększała. W latach 50. ubiegłego wieku w sadzie stało już około 50 uli. Ojciec miód sprzedawał do Spółdzielni Ogrodniczo-Pszczelarskiej w Nowogardzie. Wraz z innymi pszczelarzami miód do spółdzielni dostarczał wozem konnym. (…) Mieszkańcy Dębic oraz okolicznych wsi zaopatrywali się w miód u pszczelarzy Dębic. Pszczelarze dębiccy wytwarzali przede wszystkim miód wielokwiatowy i lipowy (oświadczenia mieszkanek Dębic). Tak jak przed laty, także współcześnie w Dębicach kilka rodzin zajmuje się wytwarzaniem miodów dębickich, który można posmakować na lokalnych i wojewódzkich wystawach, targach czy też krajowych imprezach promujących zdrową żywność.

KRÓWKA SZCZECINECKA

To słodki przysmak o barwie kawy z mlekiem. Na zewnątrz charakteryzuje się nieznacznymi wklęśnięciami i wgnieceniami oraz stałą drobnokrystaliczną strukturą. W środku ten smakowity cukierek wypełniony jest delikatną plastyczną karmelową masą. Pierwsze przymiarki związane z wytwarzaniem krówki w postaci pomadki mlecznej przez ówczesną Cukierniczą Spółdzielnię Inwalidów SŁOWIANKA w Szczecinku odbyły się w 1971 r., a pierwszą produkcję krówki uruchomiono dokładnie rok później. Przed ponad 40 laty krówka stała się nie tylko ulubionym cukierkiem mieszkańców Szczecinka, ale także odległych państw. W latach 1975–1978 krówkę eksportowano do Arabii Saudyjskiej, na Cypr, do Austrii oraz Italii. Druga połowa lat 70. XX wieku, to czas rozbudowy Spółdzielni i dalszego rozwoju tego słodkiego produktu. Na przestrzeni lat, w oparciu o podstawowy surowiec używany do produkcji krówki, wprowadzane były nowe odmiany smakowe, mieszanki oraz różne sposoby podania. Krówkę sprzedawano luzem na wagę, w torebkach, workach czy pudełkach kartonowych.

TRÓJNIAK WOLIŃSKI LEŚNY

Mówiąc o współczesnym wytwarzaniu miodu pitnego nie można pominąć zaangażowania Stowarzyszenia „Centrum Słowian i Wikingów Wolin-Jomsborg-Vineta" w Wolinie na rzecz wzmacniania lokalnej tożsamości kulturowej, w tym kulinarnej. Do tradycji wytwarzania miodu pitnego, zbliżonego do dawnego średniowiecznego napoju alkoholowego, członkowie Stowarzyszenia postanowili powrócić z początkiem lat 90. XX wieku. Były to lata, podczas których wielu mieszkańców pamiętało jeszcze czasy wytwarzania miodu pitnego na dużą skalę. W latach 60. ubiegłego wieku dawne województwo szczecińskie posiadało swój udział w produkcji ogólnokrajowej trunku, na co wskazują dane statystyczne z tego okresu. Należy jednak również pamiętać, że tradycja jego wytwarzania na obecnych terenach województwa zachodniopomorskiego sięga znacznie odległych nam czasów. Pierwsze wzmianki związane są z życiem Słowian osiadłych m.in. na wyspie Wolin. Jak opisują ich zwyczaje i obyczaje współcześni im kronikarze, był to lud waleczny, uczciwy i gościnny. To dzięki ich pracowitości i inwencji zawdzięczamy dzisiaj niejeden żywnościowy produkt. Przyjezdni mogli liczyć nie tylko na nocleg, ale także na dobre jadło i picie: (…) Jest tam pod dostatkiem masła,(…) miodu, (…) Według swego zwyczaju Pomorzanie mieli w domach stale nakryte czystym obrusem i zastawione jadłem stoły. Ten wyraz gościnności zależał od ogólnego dostatku („Przegląd Zachodni",1950, Wydawnictwo Instytut Zachodni Poznań).

PASZTECIKI GWDOWSKIE

Tradycja wytwarzania na terenie obecnego województwa zachodniopomorskiego pasztecików z kapustą i grzybami, opartych na zapiekanym cieście drożdżowym, sięga lat 50./60. XX wieku: W roku 1949 mama przyjechała do powiatu białogardzkiego i zamieszkała w miejscowości Stanomino. Od kiedy pamiętam bardzo często mama przygotowywała właśnie paszteciki. Według mnie, już od początku lat 50. XX w. paszteciki te były wyrabiane na terenie obecnego Województwa Zachodniopomorskiego (wywiad etnograficzny). Od ponad 60 lat paszteciki przygotowywane są przede wszystkim w okresie świątecznym, na

Boże Narodzenie, czy na Wielkanoc. Kolejne, trzecie już pokolenie mieszkańców województwa zachodniopomorskiego pielęgnuje recepturę przyrządzania pasztecików gwdowskich. Ich receptura i tajniki wypiekania przekazywane są następnym członkom rodziny, tak aby już od najmłodszych lat poznali ich historię i sposób wytwarzania: Przygotowaniem pasztecików zajmuję się osobiście i od wielu lat, czyli od ok. 1980 roku sama wypiekam ten produkt. Tajniki przekazuję swoim najbliższym. W swoim rodzinnym domu tradycję kultywuje moja córka (…) również mój syn – (…) próbuje przygotowywać swoje paszteciki (wywiad etnograficzny).

Każdy kto wytwarza produkt, którego historia związana jest z dawnymi i obecnymi gospodarzami tych ziem, ma szansę ubiegać się o jego wpis na LPT, stając się tym samym częścią dziedzictwa kulinarnego Pomorza Zachodniego.

Twórz z nami Listę Produktów Tradycyjnych.

Przedstaw nam swoje produkty, opowiedz ich historię.

Kontakt:
e-mail: akolodziej@wzp.pl
tel. 91 4410213,
www.produktytradycyjne.wzp.pl

Z kulinarnym pozdrowieniem!
Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

OFERTA HANDLOWA

Gospodarstwo Rolne Ferma Drobiu oferuje sprzedaż jaj z chowu ściółkowego i wolno wybiegowego dla klientów indywidualnych i hurtowych. Stosowany u nas system chowu kur niosek gwarantuje wysoką jakość i smak jaj, które są bardzo powszechnym i częstym składnikiem naszego menu. Doskonała jakość naszych jaj to zasługa kur, które karmione są paszami wyprodukowanymi ze zbóż naszego gospodarstwa. W 2019 roku powiększyliśmy swoją produkcję o nowo wybudowany kurnik, w którym zastosowano najnowocześniejszy system chowu kur niosek na wolnym wybiegu.

Cały proces produkcji jest pod stałą kontrolą weterynaryjną oraz przestrzegamy rygorystycznego systemu kontroli jakości jaj przeznaczonych do sprzedaży.

Jaja konsumpcyjne sprzedajemy w opakowaniach po 10, 12, 30 szt. Ofertę kierujemy do właścicieli sklepów spożywczych, cukierni, restauracji, barów, zakładów żywienia zbiorowego, placówek pomocy społecznej, szpitali.

Jaja dostarczane są przez Zakład Pakowania Jaj Mariusz Rydzkowski, który własnym transportem dowozi je w odległości do ok. 200 km gwarantując niezawodną jakość i świeżość.

KLASY WAGOWE JAJ:

- XL (73 g i więcej)
- L (63–73 g)
- M (53–63 g)
- S (50–55 g)

KONTAKT

Gospodarstwo Rolne Ferma Drobiu Witold Rydzkowski
ul. Połczyńska 6 78-220 Tychowo
Tel: +48 606 685 993

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa

65 LAT 1954-2019

oferta kierunków studiów 2019/20

S1 S2 N2 **Architektura krajobrazu** - rekrutacja bez egzaminu z umiejętności plastycznych!

S1 N1 S2 N2 **Gospodarka przestrzenna** S2 specjalności: /geoinformatyka /obszary wrażliwe

S1 N1 S2 N2 **Odnawialne źródła energii** S2 specjalności: /systemy wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych /pozyskiwanie i konwersja biomasy na cele energetyczne

S1 N1 S2 N2 **Ochrona środowiska** S2, N2 specjalności: /ocena stanu i zagrożeń środowiska /rekultywacja i zagospodarowanie gruntów

S1 N1 S2 N2 **Ogrodnictwo** S2, N2 specjalności: /produkcja owoców, warzyw i ziół /rośliny ozdobne i kształtowanie terenów zieleni

S1 N1 S2 N2 **Rolnictwo** S2, N2 specjalności: /doradztwo w agroturyźmie /doradztwo rolnicze

S1 N1 **Uprawa winorośli i winiarstwo**
jedyny taki kierunek inżynierski w Polsce!

S1 studia stacjonarne I stopnia, inżynierskie liczba semestrów: 7
N1 studia niestacjonarne I stopnia, inżynierskie liczba semestrów: 8, odpłatne
S2 studia stacjonarne II stopnia, magisterskie liczba semestrów: 3
N2 studia niestacjonarne II stopnia, magisterskie liczba semestrów: 4, odpłatne

www.agro.zut.edu.pl
www.studiaagrozut.edu.pl
www.facebook.com/wksir/

UWAGA!

ROLNIKU-PRZEDSIĘBIORCO!

Zachęcamy do umieszczania w naszym „Echu Zachodniopomorskiej Wsi…" swoich reklam! Docieramy jako bezpłatny miesięcznik do rolników, instytucji okołorolniczych, szkół i urzędów.

Szczegóły:
tel. 91 484 40 72, e-mail: izba@zir.pl
tel. 94 346 05 14, e-mail: koszalin@zir.pl

ZAMÓW REKLAMĘ JUŻ TERAZ!